

Vergaderjaar 2022–2023

27 858

Gewasbeschermingsbeleid

Nr. 598

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2022

Ik heb tijdens het commissiedebat gewasbeschermingsmiddelen op 20 oktober jl. (Kamerstuk 27 858, nr. 596) toegezegd uw Kamer kort na het herfstreces te informeren over niet-toetsbare stoffen¹ en de (on)mogelijkheden voor een verbod. Dit naar aanleiding van een vraag daarover van het lid Vestering (PvdD).

Vooropgesteld: de verbetering van de waterkwaliteit in relatie tot gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is een voor het kabinet belangrijke opgave, ook voor mij. Graag licht ik toe hoe het systeem nu werkt, in relatie tot niet-toetsbare stoffen.

De werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen zijn goedgekeurd in de Europese Unie. Ook in dat proces zit het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (hierna: Ctgb) actief aan tafel. Bij de stofgoedkeuring is het een vereiste dat er een valide analytische methode beschikbaar is. Gewasbeschermingsmiddelen worden beoordeeld door het Ctgb volgens Verordening (EG) 1107/2009. Bij deze beoordeling wordt onder andere getoetst of een middel bij gebruik volgens het gebruiksvoorschrift voldoet aan het toelatingscriterium voor oppervlaktewater ter bescherming van waterorganismen. Het toelatingscriterium wordt vastgesteld op basis van toxiciteitsstudies met de meest gevoelige waterorganismen. Als de berekende concentraties van de werkzame stof(fen) en eventuele metabolieten van het middel in het water onder het toelatingscriterium blijven, dan is dit middel veilig volgens de gebruiksvoorschriften en laat het Ctgb dit middel toe. Er wordt zowel op Europees als nationaal niveau dus heel precies getoetst, maar je kunt niet

¹ www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl

In de bestrijdingsmiddelenatlas worden niet toetsbare stoffen op monitoringslocaties aangegeven met een grijs bolletje. Niet toetsbaar wil zeggen dat de norm van een stof onder de grens, de rapportagegrens, ligt waarmee de concentratie van een stof betrouwbaar kan worden vastgesteld.

alle stoffen op alle voorkomende (water)organismen én op alle mogelijke locaties toetsen.

Daarnaast analyseert het Ctgb jaarlijks de monitoringsgegevens van de werkzame stoffen, zoals gemeten door de waterbeheerders en voor oppervlaktewater gepubliceerd in de bestrijdingsmiddelenatlas. Voor alle stoffen van gewasbeschermingsmiddelen is het toelatingscriterium opgenomen in de bestrijdingsmiddelenatlas. Wanneer er structurele overschrijdingen van dit toelatingscriterium worden gerapporteerd in de bestrijdingsmiddelenatlas² kan het Ctgb ingrijpen in de toelatingen van middelen op basis van de betreffende werkzame stof. Ik heb u hierover eerder geïnformeerd³. Dit is in het verleden bijvoorbeeld gebeurd bij gewasbeschermingsmiddelen op basis van de werkzame stof imidacloprid in de glastuinbouw. Daarnaast is een toelatinghouder verplicht om nieuwe informatie over onaanvaardbare risico's te melden bij het Ctgb. Met deze systematiek wordt geborgd dat het gebruik van toegelaten gewasbeschermingsmiddelen geen onaanvaardbare effecten op het watermilieu heeft.

Bij de stoffengoedkeuring is het een vereiste dat er een valide methode beschikbaar is; waterbeheerders kiezen echter soms voor een andere methode, die minder gevoelig kan zijn. Dat betekent dat niet iedere stof op elke locatie toetsbaar is. Het Ctgb kan op grond van Verordening (EG) 1007/2009 geen gewasbeschermingsmiddelen verbieden vanwege het niet-toetsbaar zijn van de werkzame stof voor de ecologische waterkwaliteitsnormen. Uw Kamer is eerder geïnformeerd over de samenhang tussen toelatingscriteria en de ecologische waterkwaliteitsnormen op grond van de Kaderrichtlijn Water (Kamerstukken 27 858 en 26 625, nr. 326.

Zoals gezegd vind ik waterkwaliteit erg belangrijk. Het coalitieakkoord spreekt zich daar ook over uit. Daarom zet ik mij samen met lenW in om de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor gewasbeschermingsmiddelen⁴, te realiseren. Het op nationaal niveau in overeenstemming brengen van verschillende Europese regelgeving met uiteenlopende uitgangspunten, is een complex vraagstuk.

Verder vindt er momenteel ook overleg plaats over een nieuwe verordening duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen waar ook wordt ingegaan op beperkingen in gebruik in en nabij gebieden die relevant zijn voor de Kaderrichtlijn Water.

Ik heb uw Kamer recent geïnformeerd over de aanpak om gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in overeenstemming te brengen met de Kaderrichtlijn Water (Kamerstuk 27 858, nr. 581). Daarin noemde ik bijvoorbeeld het stellen van generieke randvoorwaarden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, zoals teeltvrije zones en verplicht gebruik van driftreducerende technieken (vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer). Verder wijs ik u erop dat in overleg met producenten van gewasbeschermingsmiddelen emissiereductieplannen worden opgesteld en uitgevoerd voor probleemstoffen die via monitoring zijn geïdentificeerd.

² https://puc.overheid.nl/doc/PUC_655374_31.

³ Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 846.

⁴ De doelen van de Kaderrichtlijn water voor gewasbeschermingsmiddelen zijn: geen overschrijdingen van de ecologische waterkwaliteitsnormen en van het drinkwatercriterium in 2027.

Een aanpak die effectief is gebleken om normoverschrijdingen terug te dringen.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema